

JŪS LAIMĖJOTE!

Prisipažinkime – žodis “laimėti” visuomet skamba viliojančiai. Laimėjimas loterijoje – svajonė, paremta tikėjimu savo gera lemtimi, savo išskirtinumu, ar, paprasčiausiai – tikėjimu stebuklais, kuris, nepaisant modernių technologijų ir infomacinės visuomenės raidos, išlieka giliai įsišaknijusiu žmogiškosios prigimties bruožu.

Būtent žmogiškosios prigimties silpnybėmis vadovaudamiesi sukčiai išsiuntinėja tūkstančius laiškų apie svaiginančius prizus, laimėtus neegzistuojančiose loterijose, netikėtus palikimus ar piniginius “atsidėkojimus” už paslaugas, kurie tarsi jaukas žuvį vilioja jų aukas ir priverčia jas strimgalviais lėkti į artimiausią banką ar tarptautinių perlaidų kompanijos būstinę, rašyti bei siųsti čekių aferistų vardu.

Kaip jiems pavyksta įtikinti aukas? Įvairiausiais būdais. Pasakant tai, ką Jums labiausiai norisi išgirsti, tai, kuo, jų manymu, Jūs iškart patikėsite – jie gali apsimesti advokatais, pasamdytais Jums perduoti loterijos laimėjimą ar palikimą, bankininkais, loterijų kompanijų atstovais ar FBI agentais, kokios nors Afrikos šalies princais ar jų našlėmis. Pirmojo laiško tikslas gali būti dvejopas - gauti Jūsų atsakymą, kuriame Jūs parodytumėte susidomėjimą “laimėjimu” ir/ar nurodytumėte savo asmeninius duomenis – adresą, banko sąskaitos numerį, “Social Security” numerį, paso ar vairuotojo pažymėjimo duomenis. Asmeninių duomenų išviliojimas dažniausiai baigiasi tapatybės vagyste, kurios pasekmės gali būti žlugdančios: nusikaltėliai įsidarbina, paima paskolas ar legalizuojasi JAV, panaudodami Jūsų vardą, SS numerį, įsigydami padirbtus pasus, vairuotojo pažymėjimus Jūsų vardu. Jie daro ir įvairius kitus nusikaltimus, kokie jiems tik šaus į galvą – už kuriuos atsakyti vėliau gali tekti jų aukoms.

Jei “loterijos” sukčių tikslas – tik išviluoti Jūsų pinigus, dažniausiai jie paprašys atsiųsti jiems kokią nors sumą ne pirmame, o kuriame nors iš vėlesnių laiškų. Kita vertus, vadinamąjį “laimėjimo čekį” galite rasti ir pirmojo laiško voke, tokiu būdu bandant įtikinti, kad pinigai tikrai bus išmokėti. Paskambinus telefonu, nurodytu laiške, taip pat gali nekilti jokių įtarimų – sulauksite patvirtinimo, jog laimėjimas tikrai priklauso Jums ir galite gautą čekį padėti savo banko sąskaiton – po to, kai sumokėsite “mokesčius” nuo gauto prizo vertės. Problema dažniausiai iškyla po to, kai pasiuntėte “mokesčiams” skirtus pinigus (dažniausiai, dėl suprantamų priežasčių, reikalaujama ne asmeninio čekio, o piniginės perlaidos, pvz., MoneyGram ar Western Union): sukčiai juos tiesiog susikemša savo kišenėn, tuo tarpu Jūs, nuėję į banką, sužinote, jog Jūsų laimėjimo čekis - nepadengtas! Tad vertėtų susilaikyti nuo bet kokio pinigų siuntimo, o, gavus piniginių “laimėjimo” čekį, geriausia būtų jo iš viso neliesti – padėję savo sąskaiton padirbtą ar pavogtą čekį, galite įkliūti į rimtą bėdą, nes automatiškai tapsite atsakingi už visą jo sumą ir turėsite vėliau aiškintis teisėsaugos institucijoms, kaip ir kodėl pavogti pinigai atsidūrė Jūsų rankose.

Ką daryti, gavus viliojančią žinią apie laimėjimą? Pirmas ir svarbiausias dalykas, - netikėti NEI VIENU sukčių rašyto laiško žodžiu! Žinokite, kad legaliai veikiančios nemokamos loterijos (“Sweepstakes”) NIEKUOMET neprašo siųsti čekių apmokėti “mokesčių”, “banko patarnavimų”, “draudimo” ar pašto išlaidų. Vieninteliai mokesčiai, kuriais apmokestinamas laimėjimas yra Jūsų asmeninis pajamų mokestis toje šalyje, kurioje gyvenate. Jis mokamas be jokių tarpininkų, pildant kasmetinę mokesčių deklaraciją (“tax return”). Legalių loterijų laimėjimai yra atsiunčiami, naudojantis DHL,

UPS ar FEDEX persiuntimo tarnybų paslaugomis, čekių pavidalu, ant kurių aiškiai užrašytas loterijos bei ją organizuojančios kompanijos pavadinimas. Kompanijos adresas, telefonas bei pavadinimas turi būti lengvai patikrinami viešuose šaltiniuose (pvz., “geltonuosiuose puslapiuose”) – be žmonių, parašiusių Jums laišką, pagalbos.

Gali būti, kad “laimėjimo” laiške rasite nuorodą į gana respektabiliai atrodantį tinklą, kuriame, pasinaudoję duotu slaptažodžiu, išvysite banko sąskaitos, atidarytos Jūsų vardu, duomenis. Žinokite, jog apvali suma toje sąskaitoje – tik tinklapio kūrėjų pastangos apdumti Jums akis, ir tiek nurodytas bankas, tiek pati sąskaita realiai neegzistuoja. Internetu vietą tinklapiui gali nusipirkti bet kas, o sukurti saugomą slaptažodžiais tinklą, primenantį banko virtualią buveinę, – juokų darbas. Tad nekreipkite dėmesio į raginimus atsiųsti tam tikrą sumą pinigų, kad po to atseit galėtumėte pasiimti laimėjimą iš savo virtualios “sąskaitos”.

Taip pat vertėtų atsiminti, jog, pagal JAV įstatymus legaliai veikiančios loterijos turėtų būti registruotos tam tikrų valdžios įstaigų (Department of Finance, Gaming Board, State Gaming Commission ar pan.). Jei loterija yra organizuojama kitoje valstybėje, jos organizatoriai turi nurodyti licenzijos numerį bei kas tą licenziją išdavė. Žinodami šiuos duomenis, patikrinkite patys (nesinaudodami laiška parašiusiųjų teikiama informacija), ar licenziją išdavusi organizacija egzistuoja ir ar pati licenzija yra tikra (tai galite padaryti Internetu ar kreipdamiesi į atitinkamos valstybės diplomatinės atstovybes). Legalios loterijos taip pat neturi jokių “agentų”, su kuriais susisiektumėte aptarinėti laimėjimo sąlygas ir naudoja korespondencijai blankus bei vokus, pažymėtus savo logotipais.

Geriausia, ką galite padaryti, gavę “laimėjimo laišką” iš loterijos, kurioje niekuomet nebuvote užsiregistravę (ir netgi nesate apie ją girdėję), tai nunešti jį į artimiausią paštą, užrašę ant voko “Attn://US Postal Inspector”, kadangi visi sukčiavimai, naudojantis pašto ar kitomis JAV teritorijoje veikiančiomis persiuntimo tarnybomis yra tiriami šios įstaigos specialiųjų padalinių. Jokiu būdu neduokite sukčiams savo artimųjų ar draugų duomenų (laiške gali būti prašoma nukreipti “loterijos atstovus” pas kitus asmenis, kurie “domėtusi” jų rengiama loterija) ir nekreipkite dėmesio į jų grasinimus pranešti FBI ar kitoms tarnyboms, jei nesumokėsite jiems pinigų. “Loterijų” apgavystės (scams) yra puikiausiai žinomos visoms atitinkamoms tarnyboms ir, ko gero, Jūs patys galėtumėte joms pasiskųsti dėl įtartinų asmenų persekiojimo.

Ar “laimėjimų” kabliukas yra vienintelis būdas sukčiams pasipelninti iš žmonių, svajojančių apie geresnį gyvenimą? Toli gražu ne. Sekančiame “Draugo” numeryje skaitykite apie gana populiarų sukčiavimo būdą - įvairius “darbo namuose” siūlymus, kurių gausu laikraščiuose.

Pagal FraudAid.com informaciją parengė Vaida Maleckaitė.